

LISINSKI

200
GODINA

LISINSKI
SUBOTOM

UVJEK
LISINSKI
NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ!
19/20

ZAGREBAČKI KVARTET

ZAGREBAČKI SOLISTI

SRĐAN BULAT, gitara

FILIP FAK, glasovir

Subota, 30. studenoga 2019. u 19.30

Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog

Veliko slavlje Zagrebačkog kvarteta

Srđan Dedić
Drugi gudački kvartet (praizvedba)

Maurice Ravel
Gudački kvartet u F-duru
Allegro moderato – Très doux
Assez vif – Très rythmé
Très lent
Vif et agité

* * *

Luigi Boccherini
Gitaristički kvintet u D-duru, br. 4, G. 448
Pastorale
Allegro maestoso
Grave assai
Fandango

Edward Elgar
Introdukcija i Allegro, op. 47, za gudački kvartet i gudački orkestar

Benjamin Britten*
Mladi Apolon, op. 16, za glasovir, gudački kvartet i gudački orkestar

ZAGREBAČKI KVARTET

Martin Krpan, prva violina
Davor Philips, druga violina
Hrvoje Philips, viola
Martin Jordan, violončelo

Gosti:

ZAGREBAČKI SOLISTI

Sreten Krstić, koncertni majstor
Krunoslav Marić, Đana Kahrman, Saki Kodama, Ivan Novinc, Mislav Pavlin, violine
Lucija Brnadić, Marko Otmačić, viole
Smiljan Mrčela, Jasen Chelfi, violončela
Mario Ivelja, kontrabas

SRĐAN BULAT, gitara
FILIP FAK, glasovir

Nakon koncerta s umjetnicima razgovara Iva Lovrec Štefanović.

* Posudba notnog materijala za izvedbu Brittenova djela: © 2019 Faber Music Limited, www.fabermusic.com

ZAGREBAČKI KVARTET

„Intenzivno, marljivo i zdušno vježbanje“, prema riječima jednog kroničara hrvatskoga glazbenog života prošloga stoljeća, prethodilo je inicijalnom predstavljanju novog (poput „Mesije“ dočekanog) ansambla na hrvatskoj sceni. **Zagrebački kvartet** svoj je prvi koncert održao 25. travnja 1919. godine u Hrvatskom glazbenom zavodu, baš ondje gdje je i ove godine taj datum obilježen izvedbom istih partitura. Sto godina postojanja čini Zagrebački kvartet najstarijim profesionalnim komornim ansamblom u nas, a slavna povijest (koja otkriva i da je bilo razdoblja u kojem ansambla nije bilo) rasprostire memoriju izvršnih izvedaba, uzbudljivih turneja, pohvala i oduševljenja kritičara, više od 4000 koncerata (na svim kontinentima), više od 60 snimljenih ploča i CD-ova (i za neke od najvećih svjetskih nakladnika), niz nacionalnih nagrada (među kojima i dvije nagrade za životno djelo, *Porin* i *Vladimir Nazor*).

Od prvog dogovora na uglu kod tadašnje pošte u Jurišićevoj ulici u Zagrebu, kad su se susreli profesori s Muzičke akademije Umberto Fabbri i Milan Graf, a naišao još jedan profesor, i to legendarni violinist Václav Huml, kad je otvorena mogućnost da se ideja energizira na skorašnjem pokusu (na koji je Huml doveo svojega apsolutna Ladislava Škatulu Miranova), do opstojnosti statusa relevantnog vrhunskog ansambla na pozicijama (koncertnim podijima i snimkama) svjetske razine, Zagrebački kvartet bio je prostorom njegovanja komornog muziciranja brojnih umjetnika koji su pridonijeli fizionomiji određenog razdoblja ansambla. U prvom razdoblju (do 1943.), osim članova prve postave, ističu se Dragutin Arany, Zlatko Topolski i Stjepan Šulek, a obnovu godine 1954. pokreće violinist Josip Klima, uz Tomislava Šestaka, Dušana Stranića i Zvonimira Pomykala. U kasnijim razdobljima u Zagrebačkom kvartetu muziciraju i Zlatko Balija, Fred Kiefer, Josip Stojanović, Ivan Kuzmić, Đorđe i Marija Trkulja, a najdugovječniji član bio je violist Ante Živković (gotovo četiri desetljeća). Od godine 1987. prvi violinist Kvarteta je Goran Končar, koji ga vodi četvrt stoljeća, a potom na mjestu prvog violinista sviraju Sergej Evseev i Marin Maras, dok u proljeće prošle godine u Zagrebački kvartet ulazi najmlađi član sadašnjega sastava - Martin Krpan, koji dovršava magisterij u Leipzigu. U sadašnjem je sastavu najdulje violončelist Martin Jordan, koji se u Kvartet uključio prije 27 godina još kao student; na mjestu druge violine Gorana Bakrača zamijenio je Davor Philips kao dvadesetčetverogodišnjak (2001. godine) na poziv članova, a njegov brat blizanac Hrvoje nekoliko godina poslije naslijedio je svojega profesora Živkovića zanimljivom zajedničkom izvedbom Mozartova *Gudačkog kvinteta*.

Koncept repertoara u kojem se „željezni“ dopunjuje eksperimentima suvremenosti (naročito u sudjelovanjima na Muzičkom biennalu Zagreb) te posebice izvedbama hrvatske glazbe koja i nastaje na poticaj Zagrebačkog kvarteta, taj se koncept očituje i u proslavi stote obljetnice postojanja koja je bila povod objavljivanju nosača zvuka *Klasični vrt* s hrvatskim djelima, a očekuje se četverostruki CD antologijskih snimki iz povijesti ansambla.

Fotografija: Martin Ivančan

Fotografija: Marina Paulenka

Ansambel **Zagrebačkih solista** osnovan je 1953. godine u sklopu Radio Zagreba, pod umjetničkim vodstvom glasovitoga violončelista Antonija Janigra. Tijekom više od šest desetljeća – pod umjetničkim vodstvom koncertnoga majstora Dragutina Hrdjoka, Tonka Ninića, Anđelka Krpana i Borivoja Martinića-Jerčića, Zagrebački solisti održavaju kvalitetu muziciranja na zavidnoj razini, koju redovito prezentiraju i na prestižnim svjetskim koncertnim pozornicama. Od 2012. godine Zagrebački solisti nastupaju uz violinista Sretena Krstića kao svojega koncertnoga majstora (donedavnog koncertnog majstora Minhenske filharmonije). Dosad su održali gotovo 4000 koncerata na svim kontinentima, u najvećim svjetskim središtima i najslavnijim koncertnim dvoranama, kao što su Musikverein (Beč), Concertgebouw (Amsterdam), Royal Festival Hall (London), Berlin Philharmonic Hall i druge, a gostovali su i na najpoznatijim glazbenim festivalima. Uz njih su muzicirali brojni ugledni solisti: Henryk Szeryng, Alfred Brendel, Christian Ferras, Pierre Fournier, Leonard Rose, James Galway, Jean-Pierre Rampal, Aldo Ciccolini i mnogi drugi. Zagrebački solisti izvode repertoar koji uključuje barokna, klasicistička i romantična djela, ali i djela suvremene glazbe. Posebnu pozornost posvećuju aktualizaciji prethodnih, ali i predstavljanju mlađih generacija hrvatskih skladatelja. Snimili su više od sedamdeset nosača zvuka, i to za kompanije poput kuća Vanguard, EMI, ASV, Eurodisc, Melodia, Hispa-vox, Pickwick i Croatia Records. Od recentnijih se izdanja ističe nosač zvuka s djelima Ernesta Cordera, koji su snimili s istaknutim solistima – violinistom Guillermom Figuerom te gitaristom Pepeom Romerom (kuća Naxos, 2010.). Taj je nosač zvuka nominiran za nagradu *Latin Grammy*. U lipnju 2014. godine Zagrebački solisti snimili su i kompaktni disk s djelima Borisa Papandopula, s pijanistom Oliverom Triendlom, koji je upravo oduševio i domaću i inozemnu kritiku. Godinu poslije, s violončelistom Marcom Copepyjem, Zagrebački solisti snimili su nosač zvuka na kojem su predstavljena tri koncerta za violončelo, u izdanju njemačke diskografske kuće *audite*.

Zagrebačkim solistima dodijeljene su mnoge visoke nagrade i priznanja: prva nagrada u Mar del Plati (za album *Koncerti 18. stoljeća*), Medalja *Pablo Casals*, Medalja *Elisabeth Sprague Coolidge* (za izvođenje suvremene glazbe), nagrade *Vladimir Nazor*, *Milka Trnina*, *Josip Štolcer Slavenski* za najbolju izvedbu djela hrvatskoga skladatelja; nagrade *Ivan Lukačić* i *Jurica Murai* Varaždinskih baroknih večeri, *Villa Manin*, UNESCO-ova nagrada, Nagrada grada Zagreba, Srebrni kompaktni disk diskografske kuće Croatia Records, Orden za zasluge naroda sa srebrnim zracima, Plaketa grada Zagreba, više hrvatskih diskografskih nagrada *Porin* (1994. godine za životno djelo), Srebrna plaketa Hrvatske glazbene mladeži i brojne druge.

Tijekom Domovinskoga rata Zagrebački solisti održali su sedamdesetak dobrotvornih koncerata (za grad Dubrovnik, za srušene glazbene škole u Hrvatskoj, srušenu zgradu HNK-a u Osijeku, Dječju bolnicu Zagreb, za brojne razorene hrvatske spomenike i dr.), ali i brojne svečane koncerte u povodu predstavljanja nove hrvatske države. U 2010. godini ansambel je nagrađen nagradom *Orlando Grand Prix* za osobite umjetničke doprinose u ostvarenju cjelokupnoga programa Dubrovačkih ljetnih igara.

Srđan Bulat (Split, 1986.) stekao je naobrazbu u splitskoj Srednjoj glazbenoj školi *Josip Hatze* i Općoj gimnaziji *Marko Marulić* te na Umjetničkoj akademiji u Splitu (gdje je dobio i Rektorovu nagradu Sveučilišta u Splitu za akademsku godinu 2006./2007.). Godine 2010. diplomirao je gitaru na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Dobitnik je Dekanove nagrade, Rektorove nagrade Sveučilišta u Zagrebu za akademsku godinu 2009./2010. i priznanja *Summa cum laude* za najboljeg studenta generacije. U srpnju 2014. diplomirao je s pohvalama na Royal Academy of Music u Londonu, kao prvi gitarist s ovih prostora koji je dovršio poslijediplomski studij na toj prestižnoj ustanovi. Završio je poslijediplomski specijalistički studij na Muzičkoj akademiji u Zagrebu s temom *Analiza odabranih skladbi hrvatskih skladatelja za gitaru u razdoblju nakon 1970. godine*. Osvojio je najviše nagrade na gotovo svim najprestižnijim svjetskim natjecanjima za klasičnu gitaru, kao i brojne specijalne nagrade, među kojima se ističe nagrada za najbolju interpretaciju španjolske glazbe. Dobitnik je gotovo svih hrvatskih nagrada za mlade umjetnike. Svirao je kao solist sa Zagrebačkom filharmonijom, Splitskim komornim orkestrom, Simfonijskim orkestrom HRT-a, Dubrovačkim simfonijskim orkestrom, Cantus Ansamblom, Orkestrom Vivaldi iz Alessandrije i orkestrom Opere iz Valencije. Održao je brojne solističke recitale diljem svijeta. U Londonu je snimio svoj prvi CD za izdavačku kuću RTVE Música Španjolske državne radiotelevizije, a godinu dana poslije objavio je CD za uglednu izdavačku kuću Naxos.

Filip Fak (Rijeka, 1983.) osnovno i srednje glazbeno obrazovanje stekao je u rodnome gradu, a studij glasovira završava 2005. godine na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, u klasi profesora Đorđa Stanettija. Usavršavao se na Schola Cantorum u Parizu, u majstorskom razredu Eugena Indjica, čime je stekao *Diplome de Concert* s najvišim ocjenama. Filip Fak nastupa kao solist i komorni glazbenik u Hrvatskoj i inozemstvu, a kao solist uz orkestre svira uz najuglednije hrvatske orkestre i ansamble (Zagrebačka filharmonija, Simfonijski orkestar HRT-a, Zagrebački solisti, Cantus Ansambel i drugi). Suosnivač je Riječkog klavirskog trija. Održao je i niz zapaženih recitala i komornih nastupa. Koncertno surađuje s mnogim hrvatskim vokalnim umjetnicima. Kao umjetnički suradnik djeluje u brojnim produkcijama, na majstorskim tečajevima te međunarodnim natjecanjima, a od 2017. postaje prvi stalni pijanist Zagrebačke filharmonije. U svojem repertoaru posebnu pozornost posvećuje suvremenim partiturama, naročito hrvatskih autora. Osvojio je brojne nacionalne nagrade, primio Rektorovu nagradu Sveučilišta u Zagrebu te nekoliko stipendija. Bavi se i pedagoškim radom, najprije na područnom odsjeku u Rijeci, a 2014. na Muzičkoj akademiji u Zagrebu izabran je u zvanje docenta.

Fotografija: Jagoda Martinčević, Zagrebački kvartet 1919. - 2004., Cantus d.o.o., Zagreb 2004.

STOLJEĆE ZAGREBAČKOG KVARTETA

Ekskluzivitet kojim je ideja komornog zvuka gudačkog kvarteta u Zagrebu dobila protežnost i snagu punog stoljeća kontinuiteta Zagrebačkog kvarteta, zapravo je onaj isti ekskluzivitet kojim se taj četveročlani ansambl dopunjava, obnavlja i snaži, nastavljajući nit osnovne ideje: svirati kao jedan. Iz sobe broj 4 Hrvatskoga glazbenog zavoda, uz stalno koncertiranje na pozornici toga najljepšeg koncertnog prostora za komorni zvuk u Zagrebu, Zagrebački kvartet osvajao je i druga mjesta, druge gradove, osvajao i otvarao nove svjetove.

Premda ni stoljeće Zagrebačkog kvarteta nije izgrađeno bez dijela stanke u njihovu radu pa ni svi tragovi prošlosti nisu dostupni i potpuni, sasvim je sigurno da je ta glazbenička formacija svojim radom, brojnošću i vrsnoćom nastupa, snimki te osvojenim koncertnim i drugim prostorima muziciranja, jedan od neprijepornih temelja glazbene kulture i kulture glazbe u nas. Prvi sastav kvarteta – legendarni **Václav Huml** (veliki violinist i pedagog, podrijetlom iz Češke); njegov student **Ladislav Škatula** (poslije prezimenom Miranov) koji je isprva svirao violu, a onda preuzeo prvu violinu; nezaobilazni drugi violinist **Milan Graf**, koji je bio „srce“ Kvarteta do stanke 1943. godine, i naposljetku talijanski violončelist **Umberto Fabbri**, koji je dolaskom u Zagreb obogatio glazbenički raster Kvarteta – postavio je temelje koji su nezaobilazni put prema prepoznatljivosti i vrsnoći muziciranja, a to je intenzivno, marljivo i zdušno vježbanje. Inauguralni koncert koji je 25. travnja 1919. pratila publika dupkom ispunjenoga Hrvatskoga glazbenog zavoda (pa se koncert morao i ponavljati), vrlo ambicioznog programa s kvartetima Čajkovskog, Haydna i Dvořáka, nakon stotinu godina ponovljen je u istom prostoru s aktualnim sastavom dvojice Martina i dvojice Philipsa – prvi violinist **Martin Krpan** mlađi je od dvadesetsedmogodišnjeg staža violončelista **Martina Jordana** u Kvartetu, dok su blizanci **Philips** – violinist **Davor** i violist **Hrvoje** – također ušli u prestižno biranu četvorku u mladim godinama. Velika imena gudačke povijesti naše glazbene kulture koja su bila uključena (kraće ili dulje, manje ili više) u tijek slavnog stoljeća Kvarteta, uz poznatu stanku između 1943. i obnove 1954., bili su jamac visokih kriterija prema kojima su se u ansamblu birali novi članovi, repertoar, osmišljavale se koncertne sezone, projekti i turneje ili pak snimali nosači zvuka.

Svi dostupni detalji slavne povijesti već su objavljivani u obljetničkim monografijama (1994. Hana Breko i Alenka Bobinsky / urednica Jagoda Martinčević te 2004. i 2009. Jagoda Martinčević), a ove je godine sjajna „stotka“ donijela i neuobičajeno izdanje – *Zagrebački kvartet 100*, koje autorski i urednički potpisuje Borko Špoljarić, rastvarajući povijest ansambla povremeno i proustovskim poveznicama koje neki trag može naslućivati, uz obilje slikovnih priloga priča pri-povijest(i) iz tragova, slažući zanimljiv mozaik koji sadašnji glazbenici mogu nositi kao spomenar-posjetnicu ansambla na nekom od već dogovorenih gostovanja i putovanja.

A na nekim su prošlim putovanjima izvedbom itekako zasjali. *Glasgow Herald* (listopad 1982.) piše: „Bilo je to fino, uravnoteženo muziciranje u kojemu su zamisli skladatelja ostajale uvijek u prvom planu. A stavak iz Ravelova *Kvarteta u F-duru* za dodatak blistao je i presijavao se poput zvijezde u toj ledom okovanoj večeri.“ U tekstu kroničara *Cincinnati Enquirer*a (na američkoj turneji 1978./1979.) spominje se „potvrda

svestranosti glazbenika i neizmjenjnih zadovoljstava koje pruža komorna glazba. Zagrebačka četvorka pokazala je virtuoznost i uvjerljiv zajednički nastup koji se zapravo i očekivao – ali je prešao onu tanku nit između stručnosti i vrsnoće u onom što je nemoguće opisati: u *joie de vivre* – radosti života, uravnoteženosti programa i spremnosti na rizik.“ Još ranije u povijesti ansambla njihov nastup na Dubrovačkim ljetnim igrama (1969.) Igor Mandić hvali uz zaključak: „Zagrebački kvartet zaista – može sve, i to uporno radi dobro“, a Branko Magdić u *Večernjem listu* (1989.) nastup u HGZ-u ocjenjuje riječima: „Zagrebački kvartet u svim elementima kvartetskog suglasja dosegao je ravnotežu tehničkog i interpretativnog, najavljujući uspješan pohod po sedamdesetoj sezoni svog postojanja.“

Obljetnička godina iznjedrila je i razložni nastavak posvećenosti Zagrebačkog kvarteta hrvatskoj literaturi; ne samo istraživanje baštine nego ponajprije, i najvažnije, poticanje novih skladbi za gudački kvartet, što je oduvijek bio zaštitni znak ansambla. Ove je godine objavljen (nakon više od 60 nosača zvuka) najnoviji album *Klasični vrt*, prema istoimenoj skladbi Marka Ruždjaka (koju su svirali prošle sezone, ali i na ljetnim nastupima). Na tom je albumu aktualni sastav zabilježio interpretacije skladbi *Song* Igora Kuljerića, *Prvog gudačkog kvarteta* Srđana Dedića, *Klasični vrt* Marka Ruždjaka, *Četiri minijature* Adalberta Markovića i *Kal vo tilo zaspj* za gudački kvartet i harfu Pavla Sviličića (uz harfisticu Mirjanu Krišković).

U povijesti izvedbenih projekata, ali i snimanja Zagrebačkog kvarteta, važne su sastavnice integralne izvedbe Beethovenova kvartetskog opusa, ali i opusa Šostakovića i Bartóka, izvedbe Papandopula i Mozarta u njihovoj obljetničkoj godini, a uvijek su (bili) važni nastupi Kvarteta na Muzičkom biennalu Zagreb, koji je programski postavljao nove izazove interpretativnim zasadama ansambla. Brojne praizvedbe upravo hrvatskih skladatelja koji su pisali za Zagrebački kvartet čine repertoarno bogatstvo unutar ukupnosti hrvatske glazbe. Spomenemo li (samo) Borisa Papandopula, Jakova Gotovca, Stanka Horvata i Igora Kuljerića, rasvijetlit ćemo činjenicu da se Kvartet otvorao svjetovima skladatelja, ne sabijajući njihovu

Velika dvorana hrv. zem. glazbenoga zavoda
Zagreb - Petak 25. travnja 1919.

RASPORED
ZA KONCERT
ZAGREBAČKOGA KVARTETA.

- ČAJKOVSKIJ: Kvartet F dur.
 - Adagio. Moderato assai, quasi Andantino.
 - Allegro giusto.
 - Andante ma non tanto.
 - Allegro con moto.
- MAJDN: Kvartet G9.
 - Allegro.
 - Andante piu tosto - Allegretto.
 - Menuetto.
 - Finale.
- DVORÁK: Kvartet d mol.
 - Allegro.
 - Alta Polka.
 - Adagio.
 - Finale.

Goste profesori hrvatskoga konzervatorija: Vuelav Hanzl (gusle I), Milan Graf (gusle II), Umberto Fabbrì (violoncello), i abitarijant hrv. konzervatorija Ladislav Štarić (viola).

POČETAK U 8 SATI U VEČE.

Za vrijeme izvajanja nije dozvoljeno ulaziti u dvoranu.

U nedjelju 27. o. m. koncert srpske pianistice Jelenke Dokić iz Beograda. — Ulaznice u poslovnici glazbenoga zavoda.

Tiskara F. Rogović, Zagreb.

glazbu u svoj svijet. Najnovija skladba koju je za ovu priliku napisao Srđan Dedić nastavlja taj niz partitura i niz povijesnog značenja glazbeničke zainteresiranosti za novi zvuk, novi notni tekst i novi su-autorski pečat kakav svakako praizvedba nosi.

Četverostruki CD koji se također uključuje u slavlje stote obljetnice Zagrebačkog kvarteta donosi povijesne snimke odabrane iz zalihe ostvarenja prethodnih sastava ansambla (među ostalim i Bachovo *Umijeće fuge* u sastavu Đ. Trkulja, M. Cobenzl, A. Živković, J. Stojanović; Dvořákov *Intimna pisma* u sastavu J. Klima, I. Kuzmić, D. Thune, J. Stojanović; Mozartov *Kvartet u d-molu* i Janačekova *Intimna pisma* u sastavu G. Končar, D. Philips, H. Philips i M. Jordan) te naposljetku novu snimku jedne od stožernih skladbi ansambla – Ravelova *Gudačkog kvarteta* u aktualnom sastavu M. Krpan, D. Philips, H. Philips i M. Jordan).

Koncerti i turneje koje je Zagrebački kvartet u svojoj obljetničkoj sezoni i godini ostvario, osim već prepoznatljive sezone u Hrvatskom glazbenom zavodu, donio je brojne nastupe na ljetnim festivalima (među kojima su nezaobilazne Dubrovačke ljetne igre, Osorske glazbene večeri, ali i Glazbene večeri u Sv. Donatu u Zadru), no tu su i nastupi u Španjolskoj, ali i u Sisku i Sesvetama, Pazinu, Skoplju, Novskoj i Grubišnom Polju.

S jednakim žarom nastupa i s jednakim marom pripreme, Zagrebački kvartet obilazi najslavnije pozornice svijeta, ali i ona mala mjesta koja pravu koncertnu pozornicu (možda) i nemaju, uvijek pronoseći vrhunskim muziciranjem misao o izvrsnosti i misao o vrijednosti. Četiri umjetnika u jednoj glazbeničkoj duši ili četiri glazbeničke osobnosti koje stvaraju jedinstvenu umjetnost – kako god to izrekli – ideja kojom je sve počelo ispred pošte u Jurišićevoj prije stotinu godina, ideja je koja okuplja četvoricu glazbenika posvećenih misiji njegovanja komornog zvuka kao delikatne dragocjenosti ukupne (glazbene i kulturne) stvarnosti.

* * *

Skladatelj i pedagog **Srđan Dedić** (Zagreb, 1965.) diplomirao je 1989. kompoziciju na Muzičkoj akademiji u Zagrebu kod Stanka Horvata. U skladanju se usavršavao kod François-Bernarda Mâchea u Strasbourgu (1990. – 1991.), kod Geerta van Keulena u Amsterdamu (1991. – 1993.) i kod Jojia Yuase u Tokiju (1998. – 1999.). Od 2005. predaje na Odsjeku za kompoziciju i glazbenu teoriju Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu, gdje je sada redoviti profesor. Dedićeve skladbe predstavljene su u 26 zemalja na pet kontinenta s uglednim orkestrima i izvođačima, kao što su Briselska filharmonija, The Louisville Orchestra, Korejski komorni orkestar, Praški simfonijski orkestar, Simfonijski orkestar RTV Slovenije, Zagrebačka filharmonija, Simfonijski orkestar HRT-a, Zagrebački solisti, Cantus Ansamb, Aurelia Saxophone Quartet, Penderecki String Quartet, Quintet Slowind, Prague Brass Quintet, Ju Percussion Group, Pro Musica Nipponia, Zagrebački kvartet, Gudački kvartet Sebastian, Zagrebački kvartet saksofona, Monika Leskovar, Petrit Čeku, Luka Šulić te mnogi drugi domaći i strani sastavi i solisti. Dobitnik je više domaćih i inozemnih nagrada i priznanja, među kojima se ističe Nagrada UNESCO-a.

Preciznost i jasnoća njegova glazbenog izričaja, detaljnost i koncentriranost u procesu skladanja, koje je u jednoj kritici označeno „skladateljskim poštenjem“, ostavlja jedinstven i originalan trag u suvremenoj hrvatskoj glazbi. Primjenjujući već godinama (prvi u Hrvatskoj) različite teorije i računalne programe algoritamskog skladanja, Srđan Dedić iskrenom predanošću i istinskom umjetničkom strašću svoje jedinstvene projekte ispunjava profinjenom emocijom. Težak put kojim djelo nastaje u Dedićevoj skladateljskoj radionici nimalo se ne doživljava u slušnom susretu s partitурom kad ona dobiva svoju zvučnu konačnicu, nego se (naprotiv) slušatelja

osvaja razložnim tijekom skladbe koja se otvara bogatstvom zvukovnih boja, maštovitim korištenjem glazbala, ali i neponovljivim osjećajem za protok vremena, te fantazijom kojom građu objedinjuje u moćne cjeline.

Srđan Dedić svoj je *Prvi gudački kvartet* pisao prije točno deset godina, za prazvedbu na tadašnjem Muzičkom biennialu Zagreb koju je ostvario Gudački kvartet Penderecki, a potom su to djelo svirali i Gudački kvartet Sebastian i upravo Zagrebački kvartet, koji ga je i snimio za svoj recentni nosač zvuka. Novi, odnosno *Drugi gudački kvartet* pisan je za večerašnju posebnu priliku slavljeničkog koncerta Zagrebačkog kvarteta. O djelu skladatelj piše: „Iznimna mi je čast što će Zagrebački kvartet na ovom svečanom obljetničkom koncertu povodom 100. obljetnice osnutka ansambla prazvesti moj *Drugi gudački kvartet*, čiji su nastanak potaknuli i kojima je posvećen. Moje iskustvo sa Zagrebačkim kvartetom sastoji se od tri izvrsne izvedbe mogega *Prvog gudačkog kvarteta* koji su i studijski snimili za svoj CD *Klasični vrt*. Sastav od svog osnutka često prazvodi, izvodi i snima djela suvremenih hrvatskih autora slobodnom voljom i iz uvjerenja. *Drugi gudački kvartet* je jednostavačna skladba od trinaest minuta. Unutar šest glavnih homogenih ulomaka, dramaturgija se temelji na dinamičnom protoku kontrastirajućih situacija kroz koje se provlače ista apartna suzvučja u različitim kontekstu. Kompleksnom ritamskom komponentom skladbe dominira sukobljavanje različitih ritamskih pulseva po dionicama, što stvara privid njihove neovisnosti jednih o drugima. U skladanju sam se koristio algoritmima provedenim vlastitim računalnim programima koje razvijam više od 25 godina. Iako programiranje smatram integralnim segmentom skladateljskog procesa 21. stoljeća, znanstvene metode služe mi samo da bi osnažile strukturu onog spontanog i intuitivnog u glazbi.“

Francuski skladatelj impresionističkoga kruga **Maurice Ravel** (1875. – 1937.) imao je zanimljiv glazbeni jezik kojim je izlazio iz tog okvira, francimajući se i upijajući druge glazbene stilove suvremenosti, ali i prošlosti – od francuskog baroka i Bacha do španjolske tradicijske glazbe, kao i američkog *jazza* i *bluesa*. Poznat najširoj publici po *Boleru*, Ravel je ostavio bogat i dojmiljiv opus u kojem se isticala njegova nenadmašna orkestracija u vlastitim skladbama, ali i poznatoj orkestraciji Musorgskijevih *Slika s izložbe*. Prvi i jedini *Gudački kvartet* napisao je 1903. godine, dok je još bio nominalno student Gabriela Fauréa, na Pariškome konzervatoriju na koji se upisao kad mu je bilo 14 godina. Stoga ne iznenađuje posveta „dragom profesoru“ Fauréu, dok je utjecaj poznatog Debussyjeva kvarteta iz 1893. zamjetan, iako je Ravel u svojem djelu iskazao tankočutnost prema bojama i melodiji, čime je pridonio izrazitoj napetosti između klasične forme i iskazane neklasične osjećajnosti. Također, dimenzija zvuka kao ravnopravnog elementa (uz melodiju, harmoniju i ritam) čini taj kvartet s početka 20. stoljeća gotovo proročanskim u oblikovanju zvuka različitim tehnikama (pamtiljivi *pizzicato*, *con sordino*, *arpeggio*), što je u to vrijeme bilo posve netradicionalno. Gudački kvartet Mauricea Ravela također je stalni dio repertoara Zagrebačkog kvarteta; svirali su ga protekle sezone te ga uvrstili u raspored svojih ljetnih nastupa.

Jedan od najvažnijih talijanskih skladatelja instrumentalne glazbe kasnog 18. stoljeća, **Luigi Boccherini** (1743. – 1803.) bio je sin čelista pa je sam zarana naučio svirati to glazbalo. U svojem rodnom gradu Lucca nastupio je još kao trinaestogodišnjak. Već iduće godine odlazi na dvor u Beč, gdje gradi karijeru i kao interpret i kao skladatelj, a ubrzo osvaja i Pariz. Godine 1768. seli se u Madrid, gdje će pisati niz kvarteta i time zaslužiti službu „komornog virtuoza i kompozitora“ koja mu je omogućila sigurnost idućih petnaestak godina. U tom je razdoblju napisao stotine gudačkih kvinteta i drugih komornih djela te postao slavan diljem Europe, zahvaljujući izdanjima djela

u Parizu. Potkraj stoljeća prerađuje desetak postojećih gudačkih kvinteta za gitaru i gudački kvartet, ponajviše na narudžbu španjolskog plemića markiza De Benaventea jer je sam Boccherini (prema jednoj ranoj biografiji) bio vrstan gitarist. Godine 1798. Boccherini je tako „skovao“ *Gitaristički kvintet u D-duru broj 4* iz prva dva stavka svojega *Kvinteta* op. 12 broj 6, a *Grave* i *Fandango* iz *Kvinteta* op. 40 broj 2. Upravo posljednji stavak, po kojem je poznat taj gitaristički kvintet, tradicionalno se izvodio uz kastanjete, a Boccherini je u njemu profinjeno izrazio popularni ples.

Vodeći engleski skladatelj svojega vremena, **Edward Elgar** (1857. – 1934.) bio je uglavnom samouk. Sin vlasnika glazbene knjižare u Worcesteru (blizu njegova rodnog Broadheatha) učio je svirajući dostupne note na različitim instrumentima, a skladao je za lokalna glazbena društva. Ubrzo je stekao ugled i izvan tih mjesta, a prvi mu je uspjeh stigao s *Varijacijama na originalnu temu (Enigma)*, potom uz svečane koračnice *Pomp and Circumstance*, nakon kojih ga je kralj Edward VII. proglasio viteзом. Nakon toga se posvećuje simfonijskim djelima te violinskom koncertu. Nakon Prvog svjetskog rata, međutim, Elgar je živio povučeno. *Serenada u e-molu*, a ponajviše *Introdukcija* i *Allegro* (iz 1905.) iskazuju njegovo zanimanje za gudački korpus. Iako se upravo *Introdukcija* i *Allegro* smatra njegovim remek-djelom, publika na prazvedbi nije mu bila sklona. Format podsjeća na *concerto grosso* Händelova doba i može se i doživjeti kao počast velikome majstoru, ali jedan će kritičar primijetiti da je to „oblik koncerta u kojem se utjelovljuje povezanost s Beethovenom i Brahmsom, a ne Händelom i Bachom, čime je to ipak sasvim poseban Elgarov format“.

Skladatelj i dirigent **Benjamin Britten** (1913. – 1976.) kao mali dječak počeo je učiti glasovir i violu; u dobi od šest godina bavio se i kompozicijom. Na Kraljevski konzervatorij upisao se sa 17 godina, nakon tri godine privatne poduke kod skladatelja Franka Bridgea. Nakon diplome počinje raditi u filmskom odjelu BBC-ja, pišući primijenjenu glazbu za filmove i ostale produkcije, a tridesetih godina prošloga stoljeća povezuje se s kazališnim produkcijama te upoznaje pjesništvo W. H. Audena, ali i pjevača Petera Pearsa, koji mu je bio umjetnički i životni partner. Godine 1939. oni odlaze tri godine živjeti u Sjedinjene Američke Države, gdje je Britten privukao pozornost Sergeja Koussevitskog, čija fondacija naručuje operu *Peter Grimes*. To mu djelo otvara put slave i međunarodnog priznanja. Brittenov opus uključuje opere, vokalnu liriku, zbornska, orkestralna i komorna djela, a osim spomenute opere, poznat je njegov *Ratni rekvijem* (1962.). *Mladi Apolon* bila je prva narudžba na tlu Sjeverne Amerike; u kolovozu 1939. Kanadska radiotelevizija (CBS) traži „fanfare“ za glasovir, gudački kvartet i gudački orkestar. Sam je Britten na prazvedbi svirao glasovir pod ravnanjem Alexandra Chuhaldina (kojem je djelo i posvetio), a druga je izvedba bila u prosincu iste godine u New Yorku. Prema jednom kritičaru, to je „sjajno, ekspresivno, karakterno i dramatsko djelo koje je označilo Brittenov povratak tonalitetu i svjež pristup skladanju“.

Organizator i nakladnik:
Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog,
Zagreb, Trg Stjepana Radića 4
Za nakladnika: Dražen Sirišćević, ravnatelj
Producentica: Lana Merkaš
Urednica: Jelena Vuković
Autorica teksta: Iva Lovrec Štefanović

Lektorica: Rosanda Tometić
Oblikovanje i grafička priprema: Daniel Ille
Tisak: Intergrafika TTŽ d.o.o., Zagreb
Naklada: 430 primjeraka
Cijena: 20 kuna
www.lisinski.hr

LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCENJIV DOŽIVLJAJ!
19/20

Subota, 7. 12. 2019.

SOFIJSKA FILHARMONIJA NAJDEN TODOROV, dirigent

Program:

P. Vladigerov: Bugarska rapsodija *Vardar*, op. 16
I. Stravinski: *Žar-ptica*, baletna suite (obrađena iz 1919.)
A. Dvořák: Deveta simfonija u e-molu, op. 95, *Iz novog svijeta*

Premijerni nastup bugarskih divova u Lisinskom

U svojoj uzbudljivoj i kreativnoj 85-godišnjoj povijesti, **Sofijska filharmonija** prošla je dug i intenzivan put umjetničkoga rasta. U njega su bili uključeni glasoviti dirigenti, kao što su Saša Popov, Konstantin Iliev, Dobrin Petkov, Vasil Stefanov, Vladi Simeonov, Dimitar Manolov, Jordan Dafov, Emil Tabakov, Julian Kovačev te **Najden Todorov**, glazbeni ravnatelj orkestra od 2017. koji će ravnati njihovim prvim gostovanjem u ciklusu *Lisinski subotom*.

Na svojem će zagrebačkom gostovanju, uz djelo istaknutog bugarskog skladatelja Panča Vladigerova, izvesti glasovitu baletnu suitu **Žar-ptica** koju je **Igor Stravinski** napisao prije točno stotinu godina, 1919., te jedno od najljepših i najpopularnijih djela u povijesti glazbe, **Devetu simfoniju u e-molu, op. 95, Iz novog svijeta Antonína Dvořáka**.

LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCENJIV DOŽIVLJAJ!
19/20

Subota, 14. 12. 2019.

GIUSEPPE VERDI: REKVIJEM

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA
ZBOR OPERE HNK-a u ZAGREBU
AKADEMSKI ZBOR IVAN GORAN KOVAČIĆ
IVAN REPUŠIĆ, dirigent

KRASIMIRA STOJANOVA, sopran
ELENA ŽIDKOVA, mezzosopran
TOMISLAV MUŽEK, tenor
MARKO MIMICA, bas

U spomen na maestra Vjekoslava Šuteja

U prosincu ove godine navršava se deseta obljetnica od preranog odlaska proslavljenog hrvatskog dirigenta maestra **Vjekoslava Šuteja** (1951. – 2009.) Umjetničkim djelovanjem osvajao je mnoge svjetske i hrvatske operne i koncertne pozornice. Bio je umjetnički ravnatelj i šef dirigent HNK-a u Splitu, ravnatelj Dubrovačkih ljetnih igara, šef dirigent Zagrebačke filharmonije, glazbeni direktor kazališta *La Fenice* u Veneciji, utemeljitelj Kraljevskog simfonijskog orkestra Seville, umjetnički ravnatelj Houston Grand Opere i redoviti gost Bečke državne opere, Berlinske opere, veronske Arene...

Njemu u spomen, vrhunski umjetnici – članovi **Zagrebačke filharmonije, Zbor Opere HNK-a u Zagrebu, Akademski zbor Ivan Goran Kovačić, Krasimira Stojanova, Elena Židkova, Tomislav Mužek i Marko Mimica** – izvest će maestralno, dramatski snažno, potresno i zahtjevno djelo za četiri solista, zbor i orkestar **Messa da Requiem Giuseppea Verdija**. Izvedbom će ravnati ugledni hrvatski dirigent s minhenskom adresom **Ivan Repušić**, glazbeni ravnatelj Državne opere u Hannoveru i šef dirigent Orkestra Minhenskoga radija, čije je neprocjenjivo iskustvo u dirigiranju opernih djela u brojnim inozemnim opernim kućama jamstvo nezaboravne izvedbe „posljednje Verdijeve opere u crkvenom ruhu“.

Grad
Zagreb

AUTOWILL

Vaš OPEL partner

ZAGREB
moj grad

Večernji list **60**
godina s vama

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCENJIV DOŽIVLJAJ INVALUABLE EXPERIENCE